

Posudek na diplomovou práci Filipa Šislera *Československo-rumunské vztahy v letech 1944-1948*, Praha 2011, 98 s. (rkp.)

Filip Šisler si zvolil jako téma magisterské diplomové práce doposud málo prozkoumanou problematiku vývoje bilaterálních vztahů Rumunska a Československa ve zhruba pětiletém období po skončení druhé světové války. Vycházel z odpovídající, až velmi dobré pramenné základny. Bádal ve fondech všech příslušných československých archivů (snad chybí jen vojenský archiv); navštívil také Archiv Ministerstva zahraničních věcí Rumunska. Je škoda, že v bukureštském archivu nedostal možnost analyzovat fondy, které jsou pro téma diplomové práce klíčové. Nejsem si jist, zda F. Šisler skutečně provedl analýzu periodik uváděných v seznamu pramenů a literatury, anebo pouze vycházel z příslušného výstřížkového archivu.

Diplomant pracoval s většinou titulů relevantní sekundární literatury. V této souvislosti je třeba ocenit jeho jazykovou kompetenci: Vedle angličtiny a němčiny ovládá jako jeden z mála českých historiků i rumunštinu.

Kvalita diplomové práce však bohužel neodpovídá jazykové vybavenosti, péli a houževnatosti jejího autora. (Takřka všechny kapitoly F. Šislera několikrát přepracovával.) K textu mám především následující výhrady:

Autor si dostatečně neosvojil základní metody historického výzkumu. Velmi často neprovedl důslednou vnitřní kritiku pramenů. Mnohdy je proto výklad jen mechanickým přepisem archivních dokumentů. V textu tak nalezneme mnoho podružných údajů (např. jména československých diplomatických představitelů v Rumunsku v meziválečném období; podrobnou trasu vlaků přivážejících z Rumunska reemigranty), ale mnohé klíčové události jsou nastíněny jen velmi povrchně. To se mj. týká návštěvy předsedy rumunské vlády Petra Grozy v Československu v září 1947. F. Šisler sice podrobně uvádí, s kým se Groza a další členové delegace setkali, které objekty a lokality navštívili, ale o obsahu rozhovorů s nejvyššími představiteli ČSR se vůbec nezmiňuje. Pokud autor v analyzovaných dokumentech žádný záznam z těchto rozhovorů nenalezl, měl to v příslušné kapitole či v úvodu k diplomové práci uvést. V podobných příkladech bych mohl dlouho pokračovat.

Jednotlivá dílčí fakta či děje F. Šisler nezařazuje do širších souvislostí. Z textu se tak například nedozvíme, jak významnou úlohu bilaterální vztahy Československa a Rumunska v jejich zahraniční politice vlastně sehrály a nakolik ovlivňovaly vnitřní vývoj obou států. Z pečlivého (a nutno dodat i dosti náročného) čtení vyplývá, že jejich vliv na dění v obou státech byl víceméně okrajový. Význam

vzájemné spolupráce se navíc zmenšoval nejen v důsledku narůstající sovětské dominance, ale též (a to F. Šisler dostatečně nezdůrazňuje) kvůli rychlé modifikaci maďarské otázky. Obava před maďarskými revanšistickými snahami byla totiž hlavním tmelem spolupráce obou států nejen v meziválečném období, ale též bezprostředně po skončení druhé světové války.

Širší rámec a srovnání s podobnými paralelně probíhajícími procesy schází mj. i v kapitolách věnovaných reemigraci Čechů a Slováků, příchodu několika tisíců rumunských dělníků na práci do Československa či obchodním vztahům.

Zmíněné málo promyšlené postupy vedou k nedostatečné srozumitelnosti textu a malé přesvědčivosti výkladu. Není tedy například jasné, jakou reálnou úlohu nakonec československý exil sehrál při zprostředkování kontaktů rumunské politické elity s mocnostmi protinacistické aliance. Nelze také souhlasit se Šislerovým tvrzením, podle něhož byla spojenecká smlouva s Bulharskem Československu do značné míry vnucena (s. 91, 93).

K textu by bylo možné vznést ještě mnoho podobných výhrad. Nepovažuji to však za nezbytné.

Posuzovaná diplomová práce je po formální stránce v pořádku. Její stylistická úroveň není sice oslňující, nicméně při opakovaných úpravách autor velkou většinu nepřijatelných neobratností patřičně upravil.

Přes jisté váhání doporučuji diplomovou práci Filipa Šislera k obhajobě.

Navrhovaná známka: dobře

V Sezimově Ústí, 10. srpna 2011

doc. PhDr. Jan Pelikán, CSc.

vedoucí diplomové práce